

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

เรื่อนร่างของใจ

ก่อนจึงหัน

พระ ๓๙ ไม่ใช่เล่น ๆ นะ แน่นข้างใน แต่ทำเลของพระไม่ให้ใครเข้าไปยุ่ง จะให้มีเฉพาะคนรับใช้พระผู้ชายสองคนหรือสามคนเท่านั้น นอกนั้นไม่ให้เข้าไป เป็นทำเลที่ท่านภาวนาไม่ให้ชาวบรรพชิตตอน เรื่องการทำความ پاکเพียรเพื่อชำระจิตใจนี้เราเข้มข้นมาตลอด เราไม่เคยจิตจาง แม้จะช่วยโลกเต็มเม็ดเต็มหน่วยส่วนพระนี้เราไม่ไปแตะ มีแต่เสริมเรื่อย ๆ เพราะเห็นความสำคัญของกิเลสกับธรรมอยู่ภายในใจดวงนี้ งานของวิภูวน กองทุกข์ทั้งหลายที่อยู่ในวิภูวนนี้อยู่ที่หัวใจ งานของเราอะไร ๆ นี้จะไม่มีทางสิ้นสุด มีมากวุ่นมาก ๆ ทุกข์มาก ๆ ตลอดทั่วถึงกันหมด งานเข้ามาหาใจนี้เป็นงานประมวลความทุกข์ความสุขเข้ามา ๆ ตัดเข้ามา ย่นเข้ามา มายุติที่ใจ

พอใจหมดเรื่องเท่านั้นโลกอันนี้เหมือนไม่มี ว่างไปหมดเลย ยุ่งก็คือใจ กิเลสพาให้ยุ่ง จำให้ตึ้นะเหล่านี้ ถอดออกมาจากหัวใจมาสอน งานใดก็ตามที่จะให้มีความสงบเงียบให้มียุติไม่มี ถ้าเข้าสู่งานหัวใจซึ่งเป็นโรงงานใหญ่ เข้าไปตรงนี้แล้วด้วยการพิจารณาพิจารณาดูใจตัวเอง แล้วก็ลงในจิตตภาวนา นี่เป็นงานที่จะยุติที่หัวใจ งานจะยุติที่หัวใจด้วยการพิจารณาพิจารณาดูใจตัวเอง แล้วลงไปทางจิตตภาวนา เลิกหมดทุกข์ ไม่มี บรมสุขขึ้นทันที เพราะฉะนั้นจึงให้พากันตั้งอกตั้งใจภาวนา

ไม่มีใครที่จะเลิศเลอยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า ค้นหาต้นเหตุแห่งกองทุกข์ แห่งวิภูวนทั้งหลายอยู่ที่ไหน ค้นลงไปทีจุดนั้นตรัสรู้ปั้งขึ้นมา ธรรมก็เลิศขึ้นที่นั่น กิเลสเลวปิดออกหมดในเวลา นั้น ได้นำมาสอนโลก สามโลกนี้ไม่มีใครที่จะมาค้นคิดหาอรรถาธรรมได้มาสอนพวกเรา คุ้ยเขี่ยขุดค้นฆ่ากิเลสสังหารกิเลสออกจากใจ มีพระพุทธเจ้าเท่านั้น ให้พากันชวนชวน

สำหรับพระเราความ پاکเพียรเคยพูดเสมอ สติเป็นสำคัญ ใครจะอยู่ที่ไหน เคลื่อนไหวไปมาไม่มีอะไรเร็วกว่าสติ งานการของเราจะเป็นอะไร เดินจงกรมจะช้าหรือเร็ว สตินี้เร็วตลอด อย่าไปเดินแบบปลงธรรมสังเวช เดินค่อยต่อเท้าไป ค่อยเดินค่อยต่อเท้าไป กลัวจะเผลอสติ มันบ้า เราอยากว่าอย่างนั้น อะไรจะรวดเร็วยิ่งกว่าใจ อะไรจะรวดเร็วยิ่งกว่าสติ ขาก้าวเดินได้สามก้าว สติไปได้รอบโลก เดินจงกรมแบบนี้ย่อทำให้เห็น สลดสังเวชนะเรา แทนที่จะอนุโมทนากลับสลดสังเวชกับผู้ภาวนาไปทำแบบสลดสังเวช

เราไปเห็นแล้วในกรุงเทพ เดินจงกรมต่อเท้าไป ไปดู โอ๊ย พระกรรมฐานด้วยกัน กรรมฐานดูกรรมฐานมันดูถนัดชัดเจนนะ เลยติดตาติดใจตั้งแต่นั้นมา อย่างนี้เธออยู่ที่ภาวนา ที่จะชำระกิเลสให้เป็นคติตัวอย่างอันดีงามให้โลกได้ชุ่มอกชุ่มใจ เดินแบบนี้เธอ นั่นไปเห็นไปดูแล้วสลดสังเวช อันนี้มันแบบสลดสังเวชนะ หากความสวยงามไม่ได้นอกจากความสลดสังเวช อะไรจะรวดเร็วยิ่งกว่าสติตั้ง เดินไปธรรมดาเรียบๆ ธรรมดาสติปกครองใจตลอดไป สวยงามตลอดไป ไม่สะดุดตาสะดุดใจจนเกิดธรรมสังเวช

มันมีทุกแบบนะ นักภาวนาแบบสลดสังเวชก็มี แบบนำเคารพเสื่อมใสก็มี อันนี้ก็เหมือนกัน เดินจงกรมอยู่ในครัว ค่อยๆ ต่อเท้าไปกลัวมันจะเปลอสติ ให้พากันต่อเท้าไปนะ อย่ามาทำในวัดนี้ให้เห็นนะ นี่ผ่านมาหมดแล้วเรื่องเหล่านี้ ถ้าพูดถึงเรื่องการเดินเที่ยวกรรมฐานก็ทั่วประเทศไทย เราไปหมดแล้ว เข้านอกออกในสำนักกรรมฐาน สำนักปริยัติ อยากจะว่าไม่มีใครเกินหลวงตาบัว เข้านอกออกในได้หมด ดูทุกสิ่งทุกอย่างแล้วประมวลมาละที่นี้ ประมวลมาคัดเลือกมาๆ มาปฏิบัติแล้วมาสอน อย่าให้มีธรรมสังเวชนะ

เดินไปอย่างสวยงาม สติตั้งอยู่ในใจ ไม่มีอะไรที่จะรวดเร็วยิ่งกว่าสติ สติครอบครองแล้วรวดเร็วย่างงามไปด้วยกันทั้งนั้น ทางข้างในครัวภาวนา ภาวนาให้ตื่นนี้ เข้มงวดกวาดขันตลอดมา สำหรับวัดนี้ไม่ให้อ่อนแอณะทางด้านภาวนา พูดให้ชัดเจน เครื่องประกาศมันอยู่ในหัวอกนี่นะ ด้วยการชวนขยายทางด้านจิตตภาวนา จนมันจำขึ้นมาภายในหัวอก มีจิตมีจางที่ไหน อกาลิโก จำอยู่ตลอดเวลา แล้วอะไรจะมาแข่ง ในโลกอันนี้ไม่มีอะไรแข่งได้เลย ให้พยายามเอาอันนี้ให้ได้นะจิตดวงนี้ เลิศเลิศที่สุดคือจิตดวงนี้ ที่พ้นจากสิ่งมัวหมองมลทินหาคำราคาไม่ได้แล้ว เป็นจิตที่เลิศเลอ ให้ตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ

ข้างในอย่าไปมัวยกโทษแต่คนอื่นนะ คนนั้นไม่ดีอย่างนั้น คนนี้ไม่ดีอย่างนี้ เจ้าของดีหรือไม่ดีไม่ดู ไปหาดูตั้งแต่คนอื่น นักภาวนาทำไมจึงเป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นนักภาวนาแต่ต้องสงบเงียบให้อภัยกัน ใครผิดใครพลาดหากจะเตือนได้ก็เตือน เตือนไม่ได้ก็ปลงธรรมสังเวชไปเสีย อย่าเอาเรื่องของคนและกันมานินทา สถานที่นี้ไม่ใช่สถานที่นินทาคนนั้นคนนี้ สรรเสริญคนนั้นคนนี้ โดยหาเหตุหาผลไม่ได้ ต้องเป็นธรรมทั้งนั้นจึงเรียกว่านักภาวนา

ดูกันเห็นกันด้วยความให้อภัย นี่คอยยกโทษคนนั้นยกโทษคนนี้ คนนี้ไม่ดีอย่างนั้นคนนั้นไม่ดีอย่างนี้ ยกมาตีกันอยู่ตลอดเวลา มันนักภาวนาอะไร นักหมากัดกัน คอยตำหนิคนนั้นคอยตำหนิคนนี้ หัวใจเจ้าของมันตีตอยุ่ที่นั่นนะทำไมไม่ดู ดูตรงนั้นซิ ตัว

เหตุร้ายมันอยู่ตรงนั้น อยู่ด้วยกันต้องให้อภัยกัน การดิ้นนินทากันไม่เกิดประโยชน์ นอกจากเกิดโทษ ผู้ได้ยินคำตำหนินั้นก็บอบช้ำภายในจิตใจ ให้อภัยกันจึงเรียกว่าธรรมๆ เรื่องกิเลสไปที่ไหนไม่ได้กัดได้เห่าก็เอา กิเลสมันชอบเห่าชอบกัด ตั้งใจให้ณะการภาวนา

งานรวมยอดแห่งวิภูวนนี้มาลงในจิตตภาวนา พระพุทธเจ้า พระสาวกทั้งหลาย พ้นแล้วด้วยอำนาจแห่งจิตตภาวนา นี้เรียกว่างานประมวฬวิภูวนกองทุกข์ทั้งหลายอยู่ที่หัวใจ เอาจิตตภาวนาหยั่งเข้าไปๆ จะเป็นการทำลายกองจักรแห่งวิภูจักรภายในใจให้ค่อยเบาบางๆ แล้วพ้นไปได้เลย งานนอกนั้นไม่มีที่จะให้ผ่านพ้นไปได้ ยิ่งดีดียิ่งดีนยิ่งกว้างยิ่งขวาง ยิ่งเพิ่มทุกข์ความลำบากมากมายเข้าไปโดยลำดับ ถ้าหมุนเข้ามาที่หัวใจๆ ต่างคนต่างหมุนดูหัวใจด้วย หมุนดูภายนอกด้วย หมุนดูภายในด้วย คนนั้นจะรู้จักประมาณ มีหลักมีเกณฑ์ มีการยับยั้งชั่งตัวได้

การเสาะแสวงหา การทำมาหาเลี้ยงชีพ รู้จักเก็บรู้จักจ่าย ไม่ใช่จะฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมเป็นบ้ากุ่มบ้ายมเขาไปโดยถ่ายเดียว แบบสูกเอาเผากินๆ ริงไปวันหนึ่งคืนหนึ่งหาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ ให้กิเลสพาหาเป็นทุกข์กระทั่งวันตายคนประเภทนี้ ต้องมีการเก็บการรักษา รู้จักประมาณ มีการยับยั้งชั่งตัว สมกับเรารับผิดชอบเรา พวกนั้นจำเอานะ เอาละให้พร

หลวงปู่มั่นท่านว่า บวชใหม่ๆ ยังไม่ได้ ปฏิสงฺขา โยนิโส ปิณฺฑทปาด์ ต้องมีผู้ที่ได้แล้วเสก ปฏิสงฺขา เป่าฟู่ๆ แล้วเอามาให้ๆ แจก ปฏิสงฺขา เข้าใจไหม นี่ยังไม่ได้คาถาก่อนฉัน ต้องให้คนอื่นเสกเป่าแล้วเอาให้ ท่านเล่าให้ฟังเราเลยไม่ลืม อันนี้มันมีปฏิสงฺขา ไหมละพระเหล่านี้ ใครจะเสกเป่าให้ใครละ ถ้าพ่อแม่ครูจารย์มันพูดอะไรถึงใจนะเรา เพราะตั้งใจไปศึกษาจริงๆ ไม่มีตกเรียนเสียหายนเลย ท่านพูดเย็บออกมาตรงไหนจับปั๊บๆ ตลอดเลย แล้วพระเหล่านี้มันมี ปฏิสงฺขา ไหมละ ต้องให้เณรมาเสกเป่าให้หรือ มันยังงัย

หลังจ้งหัน

สมัยอยู่หนองผือไม่มีเครื่องขยายเสียง ฟังเริ่มมีตอนถวายเพลิงพ่อแม่ครูจารย์มั่น ดุมมีเครื่องใหญ่ๆ เครื่องหนึ่งมาตั้ง นั้นเป็นครั้งแรกที่เราได้เห็น ไปถวายเพลิงศพพ่อแม่ครูจารย์มั่น เขาเอามาก็ดูเหมือนใช้ไม่ได้ สุดทำยออกสนามไม่ได้ หากได้เห็นสมัยพ่อแม่ครูจารย์มั่นยังมีชีวิตอยู่ เหล่านี้ไม่มีเลย สมัยนั้นท่านเทศน์ไม่มีฆราวาสเข้าไปฟัง มีแต่พระล้วนๆ นั่งเต็มศาลาเหมือนไม่มีพระ เจียบ กลางคืนได้ยินเสียงท่านองค์เดียวก็ชัดเจนเพราะมันเจียบ ท่านเทศน์ เสียงธรรมท่านเป็นเสียงธรรมมีแต่หม้อเล็กหม้อจิวๆ ฟุ้งๆ เลย

ตั้งแต่เราไปอยู่กับท่านที่แรกนั้นท่านเทศน์ถึง ๔ ชั่วโมง เริ่มเทศน์จนกระทั่งจบ ๔ ชั่วโมง ครั้นอยู่นานมาๆ นี้ลดลง เทศน์ ๓ ชั่วโมงจบ วาระสุดท้ายนี้ ๒ ชั่วโมงจบ จากนั้นไม่เทศน์อีกเลย ๔ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมงจบ ท่านเทศน์มีแต่เนื้อธรรมล้วนๆ เลย ออกมาจากหัวใจท่านๆ เพราะใจท่านเป็นธรรมทั้งดวงแล้ว ใจกับธรรมเป็นอันเดียวกันแล้ว เวลาเปิดออกมานี้ แรกๆ ที่เราไปฟังท่าน ๔ ชั่วโมงจบ แต่ไม่มีใครสนใจว่าเวลาช้าหรือเร็วขนาดไหน มีแต่เสียดาย พอท่านจบลงแล้วยังเสียดายอยากให้ท่านเทศน์ต่อ คือเพลินในธรรมของท่าน ท่านเทศน์มีแต่เนื้อธรรมล้วนๆ ฝ่ายภาคปฏิบัติ แง่หม้อเล็กหม้อจืดๆ แง่หม้อใหญ่ไม่มีเพราะไม่มีฆราวาสไปฟัง มีแต่พระล้วนๆ ฟัง

เวลาท่านเทศน์จบลงแล้ว สามสี่ชั่วโมงนี้ ผู้ฟังยังเหมือนหัวตอ นะ เงียบ ดูลักษณะไม่มีท่าพลิกท่าเปลี่ยนเลย คือจิตมันหมุ่นอยู่ในธรรมไม่ได้ออกมาส่วนร่างกาย จึงไม่รู้สึกรู้ว่าเจ็บปวดแสบร้อนพอจะพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงอิริยาบถบ้างเลย ท่านเทศน์จบลงแล้วยังเสียดายอยากฟังท่านเทศน์ต่อไป คือการเทศน์นี้กล่อมลง ท่านเทศน์มีแต่เนื้อธรรมล้วนๆ เทศน์เหมือนแม่กล่อมลูกด้วยบทเพลงนั้นแหละ กล่อมลงๆ แล้วเด็กหลับ ที่นี้บทรธรรมที่ท่านเทศน์ว่า การ จิตที่ยังไม่เคยกับบรรดากับธรรมก็อาศัยการเทศน์นี้แล้วจิตค่อยสงบได้ๆ

ภาคปฏิบัติโดยธรรมดากับภาคปฏิบัติโดยฟังเสียงอรรถเสียงธรรม อันนี้เป็นที่หนึ่ง ภาคปฏิบัติด้วยการฟังธรรมเป็นอันดับหนึ่ง จิตลงเอง ถ้าเราอยู่โดยลำพังนี้บังคับยาก พอพูดอย่างนี้แล้วก็ทำให้ระลึกถึงโยมแม่ โยมมารดาเรา ตั้งนิมิตเรานะ แต่ก่อนแขกคนก็ไม่ค่อยมาก ถ้ามีแขกคนมามาก ส่วนมากเรายกผลประโยชน์ให้ฝ่ายผู้หญิง มีผู้ชายมาด้วยเราก็พาผู้ชายเข้าไปในครัว ยกผลประโยชน์ให้ฝ่ายผู้หญิง ไปยกมายากแล้วมีท่านปัญญาเป็นผู้ติดตามไปอวดเทพ

ที่เทศน์สอนคุณพ่อนี้เป็นเวลา ๓ เดือนเต็มเลย เทศน์ทุกคืนๆ โยมแม่ได้ฟังเทศน์อันนี้แหละ เลยบอกว่า แม่ได้กำลังมากทีเดียวทางด้านจิตใจ คราวที่อาจารย์มาเทศน์สอนคุณพ่าวางั้นนะ คือฟังทุกคืนๆ ที่นี้เวลาไม่มีแขกเราก็ไม่ไป ถ้ามีแขกคนเราก็ไป โยมแม่ก็นิมิตเสียเอง ไม่มีแขกมีคนก็ตาม ถ้าอาจารย์ว่างขอนิมิตอาจารย์มาเทศน์สอนแม่บ้าง ถ้าฟังเทศน์แล้วจิตนี้ไม่ต้องบังคับ พอเริ่มเทศน์นี้จิตนี้จะจ่อ สติจ่อไปแล้วลงเลยๆ ไม่ต้องบังคับเหมือนเรานั่งภาวนาธรรมดา วางั้น นั่งภาวนาธรรมดาบังคับจนหลังจะหักมันก็ไม่ยอมลง วางั้นนะโยมแม่ บังคับจนหลังจะหักมันก็ไม่ยอมลง แต่ฟังเทศน์นี้พอเริ่มนี้จิตมันจ่อแล้วลงเลยๆ ไม่มีพลาด เพราะฉะนั้นเวลาว่างนิมิต

อาจารย์ไปเทศน์ให้โยมแม่ฟังบ้าง ไม่มีใครก็ตาม วังนั้น ปรกติเราจะไปเฉพาะมีแขกคน ไปเทศน์ที่ครัวนั้นแหละ ท่านปัญญาเอาเทปไปด้วย

นี่พูดถึงเรื่องการฟังเทศน์ได้ผล อย่างฟังเทศน์พ่อแม่ครูจารย์มันตั้งสามสี่ชั่วโมง นั้นละได้กำลังใจ กล่อมลงๆ ทีนี้เวลาจิตฟังตัวเองได้ มันลงเต็มที่ของมันแนวแล้ว ทีนี้เสียงธรรมแว้วๆ อยู่สูงๆ นะ นี่จิตฟังตัวเองได้แล้วไม่เกี่ยวกับธรรมนั้นนะ เวลาส่งจิตเข้าไปสู่ความสงบ ฟังตนเองได้แล้ว เสียงธรรมจะอยู่ผิวเผินๆ ถ้าในขั้นสมาธิขั้นยังไม่สงบ ฟังหลายครั้งหลายหนมันสงบเองๆ คือการฟังธรรมมันหลายชั้นของภูมิจิตภูมิธรรม ถ้าจิตก้าวเดินทางวิปัสสนาแล้วนี้ เวลาฟังเทศน์นี้มันจะไม่สงบนะ

จิตธรรมดาพอฟังเทศน์นี้จะสงบลงๆ แล้วแนวเลยในขณะที่ฟังเทศน์ ถ้าจิตก้าวเดินออกทางวิปัสสนาแล้ว ท่านเทศน์นี้มันจะขยับตามๆ ทางด้านปัญญาท่านเทศน์นี้มันขยับตามๆ ไม่อยู่นะ ต่างกัน แล้วได้ผลทั้งฝ่ายความสงบและทางด้านปัญญา การฟังเทศน์ภาคปฏิบัติ ไม่ใช่เทศน์เล่าเรื่องนั้นเรื่องนี้ให้ฟัง จิตก็เพลिनไปข้างนอกเสีย เทศน์ภาคปฏิบัติดีเข้ามาๆ เพราะเรื่องราวอยู่ที่หัวใจ หัวใจเก็บไว้หมด เทศน์ว่าการเป็นน้ำชำระล้างที่หัวใจ ใจมีความสงบ เย็นลงๆ ทีนี้ผู้เข้าขั้นวิปัสสนาทางด้านปัญญา ฟุ้งตามเลยๆ ผู้ยังไม่สงบมีแต่ความสงบ ได้ผลทั้งสองอย่าง

เท่าที่ฟังเทศน์มานี้เราพูดจริงๆ ตามหลักความจริง เราไม่ได้ประมาทครูบาอาจารย์องค์ใด พูดถึงเรื่องความเคารพความเชื่อความได้ผลมาจากการฟัง ก็คือฟังเทศน์พ่อแม่ครูจารย์มันนี้ยกนิ้วให้เลย เทศน์สักก็ชั่วโมงมันไม่ได้สนใจนะ คือมันตึ่มด่ำๆ ตลอดๆ รสแห่งธรรมกล่อมใจให้ตึ่มเรื่อยๆ ถ้าทางด้านวิปัสสนานี้ก็ฟุ้งตามๆ เทศน์ทางด้านความสงบก็แนวลง นี่ละท่านเทศน์จากความรู้ความเห็นความเป็นในใจของท่านจริงๆ ท่านไม่ลุ่มไม่คล้ำ ถอดออกมาจากหัวใจที่เป็นอยู่ในตัวเรียบร้อยแล้วจากภาคปฏิบัติของตนเอง ออกมามีแต่ของคัดเลือกแล้วๆ ทั้งนั้น ผู้ฟังก็สนุกตึ่มสนุกกินละชิ แล้วได้ผลๆ เรื่อย

เรายังไม่ลืมเราฟังเทศน์ท่านอยู่นองมือ จนแปลกใจนะ ก็เราไม่เคยคาดเคยคิด ฟังเทศน์ท่านกลางคืน ก็มีคืนเดียวเท่านั้นละที่มันเป็น ฟังเทศน์ท่านแล้วดับหมดเลย จิตปรากฏว่าดับ หากรู้ที่อยู่หากดับ มันดับอะไรพูดไม่ถูกนะ มันดับแต่ความรู้รู้ที่อยู่ นั้น หากจิตปรากฏว่าดับหมด ฟังซินะพูดไม่ถูก สามวัน เอ๊ะ ทำไมจิตเราเป็นอย่างนี้ อำนาจแห่งธรรมท่าน ท่านเทศน์ท่านเร่งของท่าน ธรรมะชั้นสูงเท่าไรท่านยิ่งหมุนนะ คำว่ายิ่งหมุนคือพลังของจิตของธรรมท่านออกมาอย่างรุนแรงๆ พลังของธรรมฟุ้งๆ ผู้ฟังก็ตึ่มเม็ดตึ่มหน่วย

นั่นละจิตของเราได้เป็นวันหนึ่ง เป็นคราวนั้นคราวเดียว ถึงสามวัน ได้ยินเรื่อง ยินแต่มันดับอยู่ลึก ๆ ภายในนี้ สามวันดับอยู่นี้จากการฟังเทศน์ท่าน ก็เห็นเดียวเท่านั้น แหะละ ก็ไม่เคยเป็นอีก นี่ละมันแปลกเหลือเกิน ฟังเทศน์ท่านผู้สอนท่านผู้รู้จริง ๆ เห็นจริง ๆ ท่านเอาของจริงออกมาเลย ท่านไม่ลุ่ม ๆ คล้ำ ๆ นะ ถอดเหมือนว่ายื่นให้ ๆ ผู้ฟัง ก็ฟังอย่างถึงใจ ๆ ก็มีพ่อแม่ครูจารย์มันนี่ละยกเป็นเอกเลยเท่าที่เราผ่านมานี้ ครูอาจารย์ทั้งหลายเราก็อยกให้ แต่เราไม่ได้เข้าใจลึกลับติดพันเหมือนพ่อแม่ครูจารย์มัน อันนี้เป็นจริง ๆ ท่านเทศน์นี้แหล่พุง ๆ ๆ เลย

อยู่กับท่านที่แรกเทศน์ ๔ ชั่วโมงจบ แต่ละครึ่ง ๆ ต่อมาลดมา ๓ ชั่วโมง พอเข้า บั้นแก่นี้ ๒ ชั่วโมงหยุด จากนั้นมาไม่มีอีกเลย ๔-๓-๒ ชั่วโมงหยุด นี่ละธรรมเปิดเผย ภายในใจ ผิดกันกับกิเลสเปิดเผยภายในใจ กิเลสเปิดเผยภายในใจนี้สร้างกองพินกอง ไฟความทะเยอทะยาน ความติดความดันไปกับหัวใจตลอด ใจเป็นเหมือนกงจักรหมุน ตัว ๆ ด้วยอำนาจกิเลสพัดผันตลอดเวลาหาความสุขไม่ได้ ที่นี้เวลามีการอบรมธรรมดาธรรมเข้าไป ๆ เรื่องราวทั้งหลายค่อยระงับลง ๆ เรื่องทั้งหลายก็คือเรื่องกิเลสที่นั่นละระงับลง ๆ เรื่องธรรมค่อยขึ้นละที่นี้

ความสงบก็เป็นธรรม เย็นใจ ความสงบเย็นใจ ความสุขเป็นธรรม ๆ จากนั้นก็เป็นความสว่างไสวขึ้นภายในใจซึ่งเป็นธรรมทั้งนั้น ๆ ออกเรื่อย ๆ ธรรมเกิดเกิดที่หัวใจ สว่างไสวที่หัวใจ เป็นสุขมากน้อยที่หัวใจ ไม่มีที่อื่นใดเป็นที่รับความสุขและความทุกข์ของโลก มีหัวใจแต่ละดวง ๆ เท่านั้น รับทั้งกองทุกข์ทั้งความสุขรับหมด ใจนี้เป็นนักสู้ สู้ไม่รู้จักเป็นจักตายคือใจใคร คือใจปุณฺณคนหนาด้วยกิเลส สู้ไม่รู้จักเป็นจักตายคือพวกนี้เอง ถ้าได้ปฏิบัติธรรมเข้าไปมีทางปลีกทางแฉะนะ ผู้ปฏิบัติธรรมมีทางปลีกทางแฉะทางหลบหลีกปลีกตัวได้

ผู้ไม่เคยปฏิบัติธรรมนี้พวกนี้พวกสู้ตาย เข้าใจไหม พวกไหนยังไม่รู้ที่อยู่หรือ เรา จะบอก ไม่เอาไกลละเอาใกล้ ๆ นี้ อยู่ในขอบเขตศาลานี้ ลูกศิษย์หลวงตาบัวพวกสู้ตาย พวกนี้ ไม่รู้ภาษาภาษาชนตะไปเลย เอ้า ภาวนาชิ คำว่าสู้ตายนี้มันจะมารู้สึกตัว มันคัด มันเลือกของมันเอง อะไร ๆ ที่จะเป็นพิษเป็นภัยต่อใจมันจะปิดของมันเอง ปิดเอง ๆ จากการอบรมของเราที่อบรมไปชานีชานาญ ความสงบร่มเย็นละเอียดล่อ มันจะคัดจะเลือกของมันเอง ปิดออก ๆ เป็นอย่างนั้น

การภาวนาเป็นการที่รวมเรื่องราวทั้งหลายแห่งวิภูวนมาอยู่ที่ใจ งานอะไรก็ว่าง แคบเท่าไรไม่มีทางยุติ ทำไปเท่าไรยิ่งกว้างยิ่งขวางเหมือนไฟได้เชื้อ เชื้อมีมากน้อย เท่าไรเผาไหม้ไปเรื่อย ๆ พอหมุนเข้ามาสู่ทางด้านใจ อย่างน้อยให้ดูใจตัวเอง ยังไม่ว่า ภาวนาก็ตาม ให้อ่อนเข้ามาดูใจตัวเองบ้าง จากนั้นก็เข้าสู่ภาวนา ที่นี้มันจะรวมเรื่องเข้า

มาหาใจ ๆ ที่นี้ก็เลยรวมเรื่องวิถวนความหมุ่นเวียนเปลี่ยนแปลงเกิด แก่ เจ็บ ตายที่เต็มไปด้วยกองทุกข์นี้เข้ามาสู่ใจ นั้นลงแล้วนะ รวมเข้ามาจุดนี้ จุดนี้จึงเป็นจุดรวมของวิถวน วิถวจักรคือไม่ต้องหมุ่น วิถวนหมุ่นด้วยอำนาจกิเลส วิถวจักรไม่ต้องหมุ่น จักรของหัว จักรขาดสะบั้นไปหมด จะมารวมอยู่ที่หัวใจดวงเดียนี่ งานใดไม่สำเร็จ งานใดไม่มีที่ยุติ พอรวมเข้ามาสู่หัวใจงานนี้จะเป็นงานที่จะพาให้ยุติ แคบเข้ามา ๆ ที่หัวใจ เพราะใจ เป็นคลังงานแบบสู้ไม่ถอย สู้ตายคือหัวใจ

ที่นี้เวลาอบรมเข้าไป ๆ เข้ามาสู่ใจนี้มันจะคัดจะเลือก ๆ ละที่นี้ ย่นเข้ามา ๆ งานในโลกนี้จะมาประมวลที่ใจดวงเดียว ใครจะว่าไปเที่ยวเมื่อนั้นเมื่อนั้นนอกขอบเขต จักรวาลที่ไหนก็ไปเถอะ ไม่ได้เห็นไม่ได้ละเอียดล่อไม่ได้ผล แต่ผู้ที่ท่องเที่ยวภายใน จิตใจนี้ได้รู้ได้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ประจักษ์ใจ ๆ ไม่ต้องถามใครด้วยจิตตภาวนา ค่อยรู้ เข้าเห็นเข้า ละไป ๆ คีบคลานไปเรื่อย ๆ แล้วกระจายออก ๆ จิตค่อยสว่างไสวออกไป ที่นี้ประมวลเข้ามา ๆ ทุกข์ก็ค่อยสลัดออก ๆ สุขนี้ค่อยจะขึ้นอยู่แล้ว เพราะจิตใจที่หาความสุขไม่ได้ เพราะกองทุกข์จากกิเลสมันครอบงำ ที่นี้พอกิเลสจางลงไป ๆ ความสุข ความสงบเย็นใจจะปรากฏขึ้นที่ใจจากจิตตภาวนา จากนั้นก็เรียกว่าจิตมีความสงบเย็น ใจ จิตเป็นสมาธิคือความตั้งมั่นอยู่ด้วยความสงบเย็น

ความคิดความปรุงของใจธรรมตาอยู่ไม่ได้นะไม่ได้คิด มันอกจะแตกมันอยาก คิดอยาก رؤ้อยากเห็น ทุกอย่างอยู่กับจิตนั้นหมดอยาก ๆ ทางเดินของความอยากคือ สังขารมันคิดมันปรุงเรื่อย อยากคิดตลอด ที่นี้เอาภาวนาเป็นน้ำดับไฟ งานของธรรมคือ งานภาวนา เช่นพุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆ หรือธรรมบทใดก็ตามเอามากำกับใจ ให้มีสติกำกับใจ นี้เรียกว่างานของธรรม เมื่องานของธรรมเข้าไปสู่นี้แล้ว งานของโลกวิถวน ที่เต็มไปด้วยพินด้วยไฟนี้จะค่อยสงบตัวลง ๆ งานของธรรมขึ้นแล้วจะสร้างความสงบเย็นขึ้นไปโดยลำดับ ตลอดความสว่างไสวจะเกิดขึ้นที่ใจ จำให้ดีนะ

การสอนนี้ผ่านมาแล้วทั้งนั้น ไม่ได้มาลูป ๆ คลำ ๆ สอน เราสอนอย่างแม่นยำพูดตรง ๆ อย่างที่ว่าเขาออกวิถุไปที่ไหนออกเถอะบอกเลย เราไม่มีทางสงสัยแล้วในหัวใจของเราที่แสดงธรรมออกไป บอกอย่างนั้นเลย เวลามันรู้นี้แล้วกระจ่างออก ๆ เป็นอย่างนั้นละจิตใจ แล้วค่อยดับทุกข์ไปโดยลำดับ ๆ จะมายุติที่หัวใจ กองวิถวนคือใจ เกิด แก่ เจ็บ ตาย รายหนึ่ง ๆ นี้เกิดก็ภพก็ชาติ ตังกับตังกัลป์มามีแต่เกิดกับตาย ๆ อยู่ในใจดวงเดียนั้น ส่วนใจแท้ไม่เกิดไม่ตาย หากไปอาศัยสิ่งเกี่ยวข้องทั้งหลาย เช่นไปเกิดเป็นสัตว์ก็เอารูปร่างของสัตว์มาเป็นเรือนร่างของใจนั้นเสีย รูปร่างของสัตว์ของอะไร ๆ ก็ตามเอามาเป็นเรือนร่างของใจ ๆ

เป็นเทวบุตรเทวดาก็กายทิพย์นั้นละเป็นเรือนร่างของใจเรื่อย ๆ สวมนั้นสวมนี้ เรียกว่าเกิดว่าตาย ไปอยู่ในภพใดชาติใดเรียกว่าเกิดว่าตาย คือเข้าไปสวมร่างนั้น ๆ จิตนี้เข้าไปสวม จิตแท้ไม่ตาย เราจะรู้ว่าจิตไม่ตายก็ต้องเป็นนักภavanaเท่านั้น ผู้อื่นไม่รู้ ที่นี้เวลาจิตสงบรวมตัวเข้าไป มันจะเป็นจุดของความรู้ ร่างกายของเราเป็นเรือนร่างของความรู้ เช่นเราเอาตะกร้ามานี้ เอาผลไม้วางไว้ในตะกร้านี้ เราจะมองเห็นผลไม้ที่ต่างจากตะกร้า ว่าในตะกร้านี้ผลไม้เป็นลูกอะไรผลอะไรเห็นชัดเจน นี่ละจิตอยู่ตรงนั้น ความรู้นั้นละอยู่จุดศูนย์กลางแห่งเรือนร่างนี้ เวลาจิตสงบเข้าไปจะเป็นอย่างนั้น แล้วอันนี้จะค่อยชักพอกตัวเองให้ผ่องใสเข้าไป

ผลไม้ได้แก่ความรู้ที่อยู่ในท่ามกลางแห่งเรือนร่างนี้ จะค่อยสงบผ่องใสเข้าไป ๆ ผ่องใสเข้าไปเรื่อย ๆ ๆ ต่อไปเรือนร่างอันนี้เวลาพิจารณาแล้วมันปล่อยของมัน ๆ มีแต่จิต เรือนร่างของจิตก็คืออรรถคือธรรมอยู่ในนั้นที่นี้ ละเอียดเข้าไป ๆ เรือนร่างร่างกายนี้ทิ้งไป มันพิจารณารอบแล้วมันปล่อยออกไปสลัดออก ๆ ส่วนหยาบสลัดออก ส่วนละเอียดปรากฏเด่นขึ้น ๆ มากเข้า ๆ ก็เหลือแต่จิตที่มีความผ่องใสสง่าผ่าเผยละที่นี้ ร่างกายหายหมด

เวลามันเข้าถึงขั้นว่างมันว่างจริง ๆ นะ จิตนี้เมื่อเข้าถึงขั้นว่างว่างจริง ๆ ต้นไม้ใบหญ้าเท่าไรเขาก็มีตามสภาพของเขา แต่อำนาจแห่งความว่างนี้มันครอบไปหมด ใจนี้ว่างไปหมด ว่างแต่ยังไม่ว่าง ว่างภายนอกยังไม่ว่างภายใน ว่างภายนอกว่างเข้ามา ๆ ว่างภายในว่างภายในหมดโดยสิ้นเชิง ท่านว่าบริสุทธิ์แล้ว คือว่างทั้งภายนอกว่างทั้งใจตัวเอง ว่างทั้งภายนอกว่างทั้งหัวใจตัวเองหมดโดยสิ้นเชิง นี่ละผลแห่งจิตตภาวนาเป็นมาอย่างที่ว่านี้

ขอให้ตามดูเถอะจิตนี้ สิ่งที่คุณคุมมันอยู่เวลานี้มีแต่กิเลสตัณหา มองหาใจไม่เจอเลย เพราะฉะนั้นเราจึงต้องได้อาศัยการอบรม ให้จิตมีความสงบผ่องใสเข้าไป จากผ่องใสเข้าไปแล้วความรู้นี้จะค่อยเด่นขึ้นมา ๆ ที่นี้ก็จับความรู้นี้แน่นหนามันคงเข้าไปสิ่งเหล่านั้นค่อยสลัดออก ๆ ความรู้นี้ก็ผ่องใสเรื่อย ๆ ๆ สุดท้ายก็มีแต่ความรู้ที่อยู่ในเรือนร่าง เรือนร่างนี้ก็ว่างไปหมดเหมือนต้นไม้ภูเขา ดูร่างกายเรานี้มันทะลุไปหมดเลย เหลือแต่จิตที่เด่นดวงด้วยความว่างความสว่างไสว นั่นเป็นอย่างนั้นนะ จากนั้นปล่อยหมด ร่างกายก็ปล่อย ความว่างทั้งหลายนี้ว่างด้วยว่างด้วย ว่างทั้งภายนอกภายในปล่อยหมดโดยสิ้นเชิง นั่นเป็นจิตที่บริสุทธิ์ เรียกว่าเป็นธรรมธาตุ

จิตนั้นก็กลายเป็นธรรมธาตุเรียบร้อยแล้ว อยู่ในร่างกายนั้นก็สว่างไสวอยู่ในภายใน จิตของท่านที่บริสุทธิ์หลุดพ้นแล้ว เช่นจิตพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ท่านจะยืนจะเดินจะนั่งจะนอน ความสว่างไสวจะไม่มีอริยาบถ จำอยู่นั้นตลอดเวลา หลับก็จำอยู่อย่างนั้น

ตลอดเวลา นี่ละถึงขั้นจำแล้วจำอย่างนั้น เวลามันเศร้าหมองอยู่ที่ไหนก็เศร้าหมอง เวลาสว่างไสวก็สว่างไสวอย่างนั้น ให้พากันจำเอา คำสอนพระพุทธเจ้านี้แม่นยำมาก เรียกว่า สวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วๆ ไม่มีผิดมีเพี้ยนขอให้เดินตามนั้น แล้วก็ค่อยเจออกไปๆ เรื่อยๆ

เมื่อเจอสุดขีดแล้วก็เหมือนแม่น้ำลำคลองต่างๆ ไหลลงสู่มหาสมุทร พอไหลลงสู่มหาสมุทรแล้วก็กลายเป็นน้ำมหาสมุทรไปด้วยกันหมด คำว่าแม่น้ำลำคลองไหลมาจากคลองนั้นคลองนี้หมดปัญหาทันที เมื่อแม่น้ำเหล่านั้นได้ไหลเข้าสู่มหาสมุทรแล้ว จิตนี้เมื่อก้าวเข้ามาๆ ด้วยวาสนาบาปที่มีเราสร้างมาใกล้เข้ามาๆ เหมือนแม่น้ำไหลเข้ามาหา มหาสมุทร ใกล้เข้ามาๆ พอถึงมหาสมุทรแล้วก็กลายเป็นมหาสมุทรอันเดียวกัน อันนี้จิตเวลาบำเพ็ญคุณงามความดีก็ใกล้เข้ามา ใกล้มหาวิมุตติมหานิพพาน ใกล้เข้ามาๆ พอถึงนั้นป๊อปเป็นอันเดียวกันหมดเลย ไม่ว่าพระพุทธเจ้าสาวกองค์ใด นตฺถิ เสขุโยว ปาปิโย ไม่มีความยิ่งหย่อนกว่ากัน เป็นมหาวิมุตติมหานิพพานเหมือนกันหมดเลย นี่ละธรรมแท้เป็นอย่างนั้น พากันจำเอานะ วันนี้เทศน์เพียงเท่านี้ละ ว่าไม่เทศน์มากก็เทศน์แล้วนี้ได้เทศน์ทุกวัน ให้เป็นคติเครื่องเตือนใจ

เมื่อวานนี้เพลียเป็นกำลังจนไม่อยากจะลุกอยากเดินไปไหน มันอากาศร้อนจนจะไม่อยากไปไหนเคลื่อนย้ายไปไหนเลย เพลียมากที่สุดคือเมื่อวานนี้ วันนี้ก็น่ากลัวจะเป็นแบบเดียวกันอยู่ ไม่อยากจะลุกอยากเดินไม่อยากจะลืมหูลืมตา หมดกำลังขนาดนั้นละ ที่นี้ให้พระนะ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz